

PM 2009:169 RIV (Dnr 001-1494/2009)

Den nya skollagen - för kunskap, valfrihet och trygghet (Ds 2009:25)

Remiss från Utbildningsdepartementet

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande
Som svar på remissen ”Den nya skollagen - för kunskap, valfrihet och trygghet (Ds 2009:25)” överlämnas och åberopas denna promemoria.

Föredragande borgarrådet Lotta Edholm anför följande.

Ärendet

Förslaget till ny skollag har tagits fram av en arbetsgrupp på Utbildningsdepartementet, Skollagsberedningen.

Den nya skollagen omfattar utbildning från och med förskola till och med vuxenutbildning. Lagen är en sammanhållen lagstiftning som ska utgöra basen för kunskap, valfrihet och trygghet i alla de skolformer och andra verksamheter som omfattas av skollagen. Den nya skollagen innebär också att reglering som idag finns i olika lagar och förordningar samlas på ett ställe.

Skollagen har moderniserats genom att förenklas och förtydligas samt bättre anpassas till ett målstyrt skolväsende och till den ansvarsfördelning som råder mellan stat och kommun. Ansvarsfördelningen såväl mellan stat och kommun som mellan beslutsfattare och pedagogisk profession ska ligga fast.

En bärande princip är att alla verksamhets- och skolformer ska ha en i så stor utsträckning som möjligt gemensam reglering, oavsett om huvudmannen är en kommun, ett landsting, staten eller en enskild.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden, utbildningsnämnden samt stadsdelsnämnderna i Farsta, Hässelby-Vällingby och Norrmalm.

Stadsledningskontoret är i huvudsak positiv till förslagen i den nya skollagen, framför allt att alla skolformer regleras i en gemensam lagstiftning.

Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden anser att det är positivt att en elev i utbildning i svenska för invandrare ska kunna få sina kunskaper och sin kompetens validerade.

Utbildningsnämnden anser att det är positivt att vi nu får en lagstiftning som så långt möjligt är lika för såväl kommunala som fristående skolor.

Stadsdelsnämnden i Farsta anser att det är positivt att förslaget stärker och tydliggör förskolans roll i utbildningssystemet genom att den ges status av egen skolform samt tydligt reglerar vilket ansvar verksamhetens ledning och förskollärare har.

Stadsdelsnämnden i Hässelby/Vällingby tillstyrker bland annat lagens tydliga koppling till Barnkonventionen, att barnets bästa ska vara utgångspunkten i all utbildning.

Stadsdelsnämnden i Norrmalm anser att det kan vara relevant att använda begreppet undervisning även i förskolan, såsom begreppet definieras i förslaget, eftersom definitionen i stort sett ligger i linje med förskolans utforskande arbetsätt.

Mina synpunkter

Det är utmärkt att Sverige med den nya skollagen får en sammanhållen lagstiftning som även inbegriper frågor som för närvarande regleras genom en mängd olika förordningar. Vidare är det positivt att vi nu får en lagstiftning som så långt möjligt är lika för såväl kommunala som fristående skolor.

Några viktiga förslag som kan nämnas är att möjligheten att få befrielse från obligatorisk undervisning kraftigt begränsas, att blockbetyg och möjligheten att konkurranskomplettera sina betyg genom vuxenutbildningen tas bort, att en elev i utbildning i svenska för invandrare ska kunna få sina kunskaper och sin kompetens validerade, samt att rektor och lärare får ökade befogenheter att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero.

Bland sådant som borde uttryckas tydligare är att möjligheten att upprätthålla skolplikten måste skärpas. I dag är det för lätt att undandra sig skolplikten. Det måste finnas effektivare sanktioner mot brott mot skolplikten än vad det gör i dag. Det är ett kunskapsmässigt och socialt problem av stora mått för ett barn att inte vara i skolan. Det behövs betydligt effektivare former för samverkan mellan skola och socialtjänst i dessa fall. Det bör också finnas en självanmälningsplikt även i skolan, liknande sjukvårdens "lex Maria".

Skrivningarna om samverkan med sociala myndigheter när det gäller att följa upp en anmälan till socialtjänsten om barn eller elever som far illa är oerhört viktiga. Om inte uppföljningsansvaret stärks finns en risk att återkopplingen till förskola eller skola brister. Följden kan då bli att förskola eller skola, efter det att de vidtagit de åtgärder som de anser är möjliga, gör en anmälan som sedan inte återkopplas till dem. Förskola eller skola måste få veta att ett arbete har påbörjats och hur de kan bidra i de sociala myndigheternas arbete med att hjälpa eleven optimalt. Ett system där lagen öppnar för att förskola eller skola och de sociala myndigheterna arbetar sida vid sida vore att föredra. För att förhindra att barn och elever far illa borde det förebyggande samarbetet på lokal nivå mellan rektor och socialtjänsten uppmärksammas särskilt.

Att rektor ges ett tydligare ansvar, bland annat genom att flera beslut om genomförande av verksamheten flyttas från huvudman till rektor, är positivt. Det är rimligt att rektor får en del av sin kompetens reglerad direkt genom lagstiftning från den statliga nivån. Det är en tydlig signal om att utbildning är ett nationellt ansvar.

Vidare bör det i lagtexten framgå att alla förskolor ska ha förskolelärare anställda och att det är förskolläraren som ansvarar för den pedagogiska verksamheten.

Det bör tydliggöras att dagbarnvårdare i familjedaghem, inklusive vuxna boende på familjedaghemets adress ska vara skyldiga att lämna registerutdrag, liksom mot-

svarande personer i annan pedagogisk verksamhet. Det har i olika sammanhang framförts önskemål om att även föräldrar, på grund av den arbetsplikt som finns på kooperativet, ska lämna registerutdrag. Ett sådant krav förefaller emellertid alltför långtgående.

En annan sak som är viktig att lyfta fram är behovet av att skydda det allmännas medel från oseriösa huvudmän. Det är därför viktigt att lagen också kan innebära att en kommun kan upphöra med utbetalning av bidrag till huvudmän med skatteskulder, bristande betalningsvilja av skulder eller då misstanke utreds av åklagare om misstänkt skatte- och bokföringsbrott.

Slutligen förutsätter jag att Stockholms stad även i fortsättningen erhåller statsbidrag för utbildning för familjemedlemmar till personer som tillhör en främmande stats beskickning m.m.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande

Som svar på remissen ”Den nya skollagen - för kunskap, valfrihet och trygghet (Ds 2009:25)” överlämnas och återopas denna promemoria.

Stockholm den 1 oktober 2009

LOTTA EDHOLM

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Den nya skollagen – för kunskap, valfrihet och trygghet (Ds 2009:25), sammanfattning.

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden *Roger Mogert* (s) och *Ann-Margarethe Livh* (v) enligt följande.

Vi föreslår borgarrådsberedningen föreslå kommunstyrelsen besluta att

1. I huvudsak bifalla förslaget till beslut.
2. Därutöver anföra följande.

Vi beklagar att regeringen inte bjudit in oppositionen till överläggningar för att söka gemensamma lösningar för en skollag som håller över regeringsskiften. Skolorna måste få långsiktiga spelregler och arbetsro. Såväl vår regering under förra mandatperioden som de tidigare borgerliga regeringarna har haft en mycket öppnare inställning i sitt arbete.

Många delar av förslaget härstammar från arbetet med skollagen under förra regeringen. Dit hör till exempel rätten att överklaga åtgärdsprogram, vilken stärker elevernas och föräldrarnas ställning.

Vi är dock kritiska till att regeringen helt stänger dörren för möjligheten att läsa in kunskaper efter gymnasiet. Vi avskaffade gräddfilen för dem som konkurrenskompletterar, komvuxplatser måste alltid först ges till dem som saknar fullständig utbildning. Men regeringen vill förbjuda att elever läser upp sina betyg på komvux, även om de inte tar platser från någon

annan. En ytterligare återvändsgränd instiftas, istället för att öka platserna inom vuxenutbildningen.

Regeringen använder inte heller möjligheten att införa lika villkor för kommunala skolor och friskolor. Fristående skolor undantas från besparingar under innevarande verksamhetsår, varför vi ser en påtaglig risk att besparingarna i de kommunala skolorna kan bli mycket stora i ett svårt ekonomiskt läge. Friskolorna ska också få fortsätta att obegränsat kunna dela ut miljontals kronor till sina aktieägare och behöver inte ens följa timplanen. Vi vill ha lika villkor på riktigt, på alla områden.

Vi saknar vidare förslag om att fördela resurser efter behov, så att alla elever ska kunna få det stöd de behöver. Detta vill vi reglera i lag. Regeringen anger att kommunerna inte behöver erbjuda barnomsorg på obekvämt arbetstid, detta är vi starkt tveksamma till.

Våra krav på skollagen

1. Alla barn är olika – lika förutsättningar kräver olika resurser

Alla barn och ungdomar har rätt till kunskap och utbildning, oavsett social bakgrund. Alla barn och ungdomar har rätt att få kunskap så att de kan klara kommande studier och arbete. Lärande är en social process där samspelet mellan människor är avgörande. Barn och ungdomar lär sig genom meningsfulla samspel mellan vuxna och kamrater. Kunskap ser vi som något utöver faktakunskaper, det handlar om bildning i bred bemärkelse. Det största problemet med dagens skola är att alltför många elever inte får dessa breda kunskaper.

Vi vill att skolan ska ha som tydligt mål att utjämna skillnader och kompensera de barn som kommer från hem utan studietradition. Lika möjligheter kräver olika resurser. Vi vill ha nationellt styrande regler i skollagen som garanterar att resurserna i alla kommuner fördelas efter behov. Elever som inte når målen har rätt till stöd. Ett minsta antal undervisningstimmar ska garanteras. Lärares möjlighet att ”ordinera” stöd måste stärkas. Om åtgärdsprogram inte upprättas ska föräldrarna kunna överklaga detta. Elever ska också erbjudas stöd med läxläsning.

2. Blandad elevsammansättning

Vi vill att alla skolor oavsett huvudman ska vara skyldiga att sträva mot en socialt och kulturellt blandad elevsammansättning. Varje skola ska årligen redovisa vilka insatser och åtgärder som vidtagits för att nå målet. Vi ställer oss tveksamma till förslaget om färdighetsprov inom grundskolan. Skolan ska utveckla elevers talanger utifrån deras intressen och engagemang, inte ta dessa för givna och opåverkbara.

3. Skärpta kvalitetskrav

Alla skolor oavsett huvudman ska regelbundet kvalitetskontrolleras om de uppfyller målen. I sista hand ska en skola kunna stängas. Det handlar om kunskapsresultaten men också om tillgången på till exempel elevhälsa, skolbibliotek och näringsriktigt skolmat.

4. Lika regler kommunala och fristående skolor

Vi vill att alla skolor oavsett huvudman ska ha samma rättigheter och skyldigheter. Alla skolor ska följa samma skollag och samma nationella läroplan, kursplan, timplan och betygssystem. Det ska gälla samma sekretess, öppenhet och meddelarskydd i alla skolor.

5. Behöriga lärare ska sätta betyg

Vi vill strama upp regelverket om behöriga lärare. Målet är att alla lärare i skolan ska vara behöriga. Vi vill att endast behöriga lärare ska få sätta betyg. Elever ska också ha rätt att få betyg omprövade (inte överklagade).

6. Nolltolerans mot mobbing och förstärkt elevhälsan

Många barn och ungdomar mår inte bra. Världens säkert tuffaste lagstiftning mot mobbing och kränkningar i skolan måste bli än mer effektiv. Vi vill ha en översyn av lagen. Elevhälsan måste också få en bredare kompetens och en allt mer framträdande plats i skolan.

7. All undervisning ska vila på vetenskaplig grund

Alla barn och unga måste själv få välja religion och politisk inriktning. All undervisning ska vila på vetenskaplig grund och vara icke-konfessionell.

8. Lex Sara

Vi vill införa en "Lex Sara" för skolan där all skolpersonal oavsett huvudman ska vara skyldig att rapportera missförhållanden eller när läroplan eller värdegrund inte följs.

9. Självstyrande skolor

Vi vill öka möjligheterna för självstyrande skolor. Man ska inte tvingas starta en friskola för att förverkliga och utveckla nya pedagogiska idéer.

10. Garanterad vuxenutbildning

Vuxna som saknar gymnasiekompetens ska ha rätt att komplettera sin utbildning för att få grundläggande och särskild behörighet för högskolestudier.

11. 10-årig grundskola

Vi vill att förskoleklassen blir en del av en ny obligatorisk grundskola samtidigt som samverkan och samarbetet mellan personal i förskola och skola stärks.

12. Modersmålsstöd i förskolan

Förskolan ska vara en självklar del av skollagen. Den är det första steget i det livslånga lärandet. Även modersmålsundervisning i förskolan och omsorg på obekvämt arbetstid ska skrivas in i skollagen.

13. Arbetsro

Förslagen i skollagen andas unken 50-talsskola. Vi löser inte ordningsproblemen i skolan genom en återgång till forna tiders skola. Kvarsittning, skriftlig varning och kortare avstängning löser inga problem. Arbetsro i skolan får vi om eleverna känner arbetslust, har förtroende för de vuxna i skolan och känner att de ingår i ett socialt sammanhang.

Vi vill att det i skollagen skrivs in att alla skolor måste ha ordningsregler som stöd för lärarens arbete. Ordningsreglerna ska beslutas tillsammans på skolan och skrivas under av lärare, elever och föräldrar.

14. Tydliga befogenheter

Det ska tydligt framgå vilka rättigheter och skyldigheter som elever, lärare och skolledare har. Rollfördelningen mellan utbildningens huvudmän å ena sidan och lärare och skolledare å den andra ska vara tydlig.

15. Hållbara regler för etablering av fristående skolor

Vi ser stora risker med den helt fria etableringsrätten för friskolor som finns nu. När elevunderlaget viker finns en risk att friskolor går i konkurs och att de kommunala skolorna dräneras på resurser för utbildningen. Dessutom är det rimligt att det allmänna ska garantera tillgängligheten till en kommunal grundskola i varje geografiskt område. Därför är det också rimligt att kommunerna har möjlighet att säga nej till nyetablering av friskolor eller på annat vis begränsa den. En möjlig modell för det senare är att låta ett större antal ansökande konkurrera om ett fåtal tillstånd motsvarande det tillskott i utbildningsplatser som är rimligt. På så vis kan vi säkra ekonomin hos befintliga och tillkommande friskolor, samtidigt som vi garanterar mångfald och pedagogisk utveckling. Vidare vill vi att möjligheterna till vinstuttag ska begränsas från friskolor. Skattepengar avsatta för skola ska gå till en bättre utbildning för alla. Närhetsprincipen ska värnas.

Kommunstyrelsen

Reservation anfördes av *Roger Mogert, Malte Sigemalm, Abdo Goriya och Kersti Py Börjeson* (alla s) och *Ann-Margarethe Livh* (v) med hänvisning till reservationen av (s) och (v) i borgarrådsberedningen.

Reservation anfördes av *Emilia Hagberg* (mp) enligt följande.

Jag föreslår kommunstyrelsen besluta att

1. Delvis besluta enligt föreliggande förslag
2. Därutöver tillägga

Miljöpartiet ställer sig positiva till att förskolan föreslås bli en egen skolform, att fristående skolor och förskolor ska bli en del av skolväsendet och friskolorna ska rätta sig efter samma regelverk som kommunala skolor. Det är också positivt att Skolinspektionen ges möjlighet till skarpare sanktioner mot de huvudmän som missköter sig, att det införs rättigheter för den elev som behöver stöd och hjälp, att tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator inom elevhälsan säkras, liksom tillgång till studie- och yrkesvägledning och skolbibliotek. Dessutom är det bra att flexibel skolstart och omprovning av betyg inte avfärdats utan utreds vidare.

På vägen till en individualiserad skola där alla elever får möjlighet att nå sin fulla potential hade det också behövts bättre och mer långtgående förslag på fortsatta försök om slopad timplan. Vi vill att timplanen avskaffas och ersätts med ett regelverk motsvarande det som gäller för de skolor som deltar i timplaneförsöket.

Vi motsätter oss att det inte ska vara möjligt att komplettera sina betyg på Komvux för att exempelvis ha möjlighet att gå vidare till studier eller arbete. Detta kommer leda till att elever som presterar sämre kan sträva efter streck eller IG, och därmed en möjlighet att läsa upp betygen, istället för ett G som aldrig kan förbättras. Det är, precis som idén med merit poäng i vissa ämnen, något som får ej önskade konsekvenser konsekvenser. Möjligheten att bevilja undantag från tvånget att sätta betyg borde även gälla kommunala skolor.

Det är bra att rätten till utbildning stärks. Men rätten till utbildning är tredelad. Rätten till utbildning, rätten i utbildning och rätten genom utbildning. Förslaget till skollag missar de två senare delarna. Den borgerliga skolpolitiken har tydligt flyttat eleven till periferin och istället satt ämnet i centrum. Elevcentrerat lärande har ersatts med lärarcentrerad undervisning. Bristande resultat ska lösas med mer betyg och framförallt fler betygssteg. Men märkligt nog utan tydliga kriterier för alla betygssteg. Betygen ersätter samtal och förståelse för det egna lärandet. Detta är tydliga steg som gör att initiativkraft och engagemang försvinner från lärandet och elevernas utveckling. Det saknas också en strategi för ökad modersmålsundervisning. Det bör vara en rättighet också i förskolan och såväl enskilda ämnen som i studiehandledningen.

Vidare att staten föreslår detaljstyrning av skolmaten och simundervisningen men inte förmår avveckla timplanerna och skjuter upp frågan om flexibel skolstart är olycksbådande. Skollagen tenderar också att utmåla skolan som en egen värld vilket är farligt. Så klart ska rådande diskrimineringslagar ange vad som är kränkande också i en skola och arbetsmiljölagen gälla när det kommer till arbetsmiljöfrågor. På samma sätt som Europakonventionen eller Barnkonventionen gäller också på skolans område. Det behövs inte särskilda skrivelser om det här utan hänvisning går alldeles utmärkt.

Vi vill också se möjligheter för lokala skolstyrelser med föräldrar eller elever i majoritet. Skolan har två uppdrag; ett socialt och ett kunskapsuppdrag. Dessa är nära sammanflätande och beror på varandra för att kunna nås fullt ut. En meningsfull, begriplig och hanterbar skola är nödvändig för att detta ska hända.

ÄRENDET

Förslaget till ny skollag har tagits fram av en arbetsgrupp på Utbildningsdepartementet, Skollagsberedningen.

Den nya skollagen omfattar utbildning från och med förskola till och med vuxenutbildning. Lagen är en sammanhållen lagstiftning som ska utgöra basen för kunskap, valfrihet och trygghet i alla de skolformer och andra verksamheter som omfattas av skollagen. Den nya skollagen innebär också att reglering som idag finns i olika lagar och förordningar samlas på ett ställe.

Skollagen har moderniserats genom att förenklas och förtydligas samt bättre anpassas till ett målstyrt skolväsende och till den ansvarsfördelning som råder mellan stat och kommun. Ansvarsfördelningen såväl mellan stat och kommun som mellan beslutsfattare och pedagogisk profession ska ligga fast.

En bärande princip är att alla verksamhets- och skolformer ska ha en i så stor utsträckning som möjligt gemensam reglering, oavsett om huvudmannen är en kommun, ett landsting, staten eller en enskild.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden, utbildningsnämnden samt stadsdelsnämnderna Farsta, Hässelby-Vällingby och Norrmalm.

<i>Innehållsförteckning</i>	<i>Sid</i>
Stadsledningskontoret	7
Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden	9
Utbildningsnämnden	10
Farsta stadsdelsnämnd	12
Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd	13
Norrmalms stadsdelsnämnd	13

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 14 september 2009 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret är i huvudsak positiv till förslagen i Den nya skollagen. Framför allt att alla skolformer regleras i en gemensam lagstiftning så långt som möjligt ser kontoret som mycket positivt. Stadsledningskontoret har valt att lämna synpunkter på de delar av förslaget där kontoret har en avvikande åsikt eller på de delar av förslaget som kontoret anser bör förtydligas.

Huvudmän och ansvarsfördelning m.m.

Enligt förslaget ansvarar rektor och förskolechefen för sin inre organisation, vilket enligt Stadsledningskontoret vittnar om en stor tilltro till dem. Samtidigt föreslås frågor om disciplin och ingripande regleras i lagen, frågor som borde kunna överlåtas till rektor och förskolechef. Vidare bör det i lagtexten framgå att alla förskolor ska ha förskolelärare anställda och att det är förskoleläraren som ansvarar för den pedagogiska verksamheten.

Barns och elevernas utveckling mot målen

En stärkt rättsäkerhet för elever och vårdnadshavare som föreslås är positivt men kommer enligt Stadsledningskontoret att innebära fler överklaganden. Rektors behov av bland annat juridisk kompetens kommer därmed att öka. Att föräldrar som inte är nöjda med hur skolan sköter arbetet med åtgärdsprogram ska kunna överklaga till Skolväsendets överklagandenämnd är enligt kontoret positivt men ställer krav på dokumentation och uppföljning.

Kvalitet och inflytande

Stadsledningskontoret ställer sig i huvudsak positiv till att kvalitetsarbete ska bedrivas utifrån de lokala villkor och former som bestäms i kommunerna.

Stadsledningskontoret ser det som angeläget att även de fristående skolornas och förskolornas verksamhet redovisas för att ge medborgarna en rimlig chans att göra jämförelser mellan de olika utbildningsanordnarna.

Trygghet och studiero

I lag förslaget första paragraf slås fast att utbildningen också syftar till att i samarbete med hemmet främja barns och elevers allsidiga personliga utveckling och aktiva, kreativa, kompetenta och ansvarskännande individer och medborgare. Stadsledningskontoret anser att denna samverkan med hemmet och andra berörda instanser utan tvekan är helt avgörande för alla de barn och elever som har hemförhållanden som i något avseende brister.

Skolplikt och motsvarande rätt till utbildning

Stadsledningskontoret anser att det är önskvärt att det i en kommun blir så enhetlig bedömning som möjligt. Kontoret anser att synnerliga skäl bör definieras och endast gälla de ”synnerliga skäl” som inte täcks av annan lagstiftning till exempel socialtjänstlagen.

Förskolan /Förskoleklass

Skollagsberedningen föreslår att barn och elever i förskolan och förskoleklassen med annat modersmål än svenska ska få möjlighet att utveckla både det svenska språket och sitt modersmål. Stadsledningskontoret har inget att invända mot förslaget men hade önskat en tydligare vägledning om hur förslaget ska realiseras.

Grundskolan

Skollagsberedningen slår fast att den nationella timplanen ska ange det minsta antal timmar undervisningstid som varje elev ska vara garanterad under grundskoletiden, dels totalt, dels för varje ämne och ämnesgrupp. Den nationella timplanen ska således även i fortsättningen vara normen för att alla elever ska få sin lagstadgade rätt till en likvärdig utbildning.

I förslag till skollag fastslås det att i samband med skolresor och liknande aktiviteter får det i enstaka fall under ett läsår förekomma kostnader som ersätts av vårdnadshavare på frivillig väg. Vidare föreslås att sådana aktiviteter dock ska vara öppna för alla elever och att ersättningen aldrig får överstiga huvudmannens självkostnad för att eleven deltar i aktiviteten. Själva grundtanken att alla elever ska ha lika möjligheter att delta i allt skolarbete delas av kontoret.

De föreslagna reglerna om betygssättning bör enligt kontoret kompletteras med bestämmelser om slutbetyg, till exempel när det ska utfärdas, vad det ska innehålla och vem som ska underteckna slutbetyget.

Fritidshemmet

I 9 kap. 28§ 2 stycket 2 punkten föreslås att om en elev tvingas byta skola på grund av att andra elever inte får trygghet och studiero kan det bli aktuellt att eleven även behöver byta fritidshem antingen av skäl som avser trygghet och studiero för de andra eleverna eller att fritidshemmet inte ligger i närheten av den nya skolan. Stadsledningskontoret anser att detta bör framgå av kapitel 13 Fritidshemmet. I 10§ kapitel 13 föreslås ett andra stycke med följande lydelse ”*Kommunen får frångå vårdnadshavares önskemål och placera eleven vid ett annat fritidshem om det är nödvändigt med hänsyn till övriga elevers trygghet och studiero*”. Denna paragrafändring bör gälla alla berörda skolformer. Det kan vara olyckligt att låta en elev, som tvingats byta skola, gå kvar på det fritidshem där samma elever går som inte får trygghet och studiero i skolan.

Kommunal vuxenutbildning

Bestämmelserna om validering och intyg är nya. En elev i kommunal vuxenutbildning föreslås få sina kunskaper och sin kompetens validerade. Eleven ska enligt förslaget ha möjlighet att få detta dokumenterat. Stadsledningskontoret anser dock att det inte framgår direkt av lagförslaget att genomförda valideringar ska kunna dokumenteras genom intyg.

Stadsledningskontoret ser positivt på att möjligheten till konkurrenskomplettering försvinner och att det blir tydligt när det är möjligt att läsa en kurs som den studerande redan har betyg i. Det är ur ett samhällsekonomiskt perspektiv inte effektivt att många ungdomar går direkt till vuxenutbildningen efter sina gymnasiestudier i avsikt att skaffa bättre betyg i redan avklarade kurser.

Stadsledningskontoret anser vidare att möjlighet att överklaga hemkommunens beslut om interkommunal ersättning är bra för den enskilde.

Särskild utbildning för vuxna

Utifrån kontorets tolkning av beredningens förslag är det inte längre tillräckligt att ha ett bestående begåvningshandikapp enbart på grund av autism för att få studera vid särvux. Frågan som uppkommer är då var dessa personer ska studera, hur målen ska uppnås och hur stöd ska organiseras inom vuxenutbildningen. Samma frågeställning gäller för förslaget till utbildning på program i gymnasiesärskolan

Entreprenad och samverkan

Entreprenad och samverkan inom skolan är ett stort utvecklingsområde framför allt för gymnasieskolans yrkesförberedande utbildningar. Enligt beredningen ska det, liksom tidigare, vara möjligt att lägga ut karaktärsämnen med yrkesinriktad eller estetisk profil på entreprenad.

I utredningen Skola & Samhälle (SOU 2006:1) föreslogs att mer av både gymnasieskola och grundskola skulle kunna läggas ut på entreprenad. Kontoret anser att utredningens förslag i stora delar borde genomlysas i detta sammanhang. Många gånger är det kanske inte rena entreprenader som är det mest optimala utan ett slags samverkan och utvecklingssamarbete mellan till exempel skola och företag.

Annan pedagogisk verksamhet

Stadsledningskontoret anser att lagförslagen inte är lika tydliga för denna verksamhet som för övrig verksamhet. Det saknas tydliga regler för vem som har ansvaret för den pedagogiska utvecklingen samt för vem som är ansvarig för tillsyn och uppföljning av verksamheten. Vidare anser kontoret att en bedömning av behov av omsorg under obekvämt arbetstid kan komma att bli svår för kommunerna.

Övriga bestämmelser

Stadsledningskontoret anser att skrivningarna om samverkan med sociala myndigheter bör skärpas framför allt när det gäller att följa upp en anmälan till socialtjänsten om barn eller elever som far illa. Om inte uppföljningsansvaret stärks finns en risk att återkopplingen till förskola eller skola brister. Följden kan då bli att förskola eller skola, efter det att de vidtagit de åtgärder som de anser är möjliga, gör en anmälan som sedan inte återkopplas till dem. Förskola eller skola måste få veta att ett arbete har påbörjats och hur de kan bidra i de sociala myndigheternas arbete med att hjälpa eleven optimalt. Ett system där lagen öppnar för att förskola eller skola och de sociala myndigheterna arbetar sida vid sida är förstuds att föredra. För att förhindra att barn och elever far illa bör det förebyggande samarbetet på lokal nivå mellan rektor och socialtjänsten uppmärksammas särskilt.

Ekonomiska konsekvenser

Stadsledningskontoret anser inte att skollagsberedningen har gjort en tillräcklig genomlysning av vilka ekonomiska konsekvenser förslaget har för kommunerna. Slutligen förutsätter stadsledningskontoret att staden även i fortsättningen erhåller statsbidrag för utbildning för familjemedlemmar till personer som tillhör en främmande stats beskickning m.m.

Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden

Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 17 september 2009

1. Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden hänvisar till tjänsteutlåtandet som svar på remissen.
2. Socialtjänst- och arbetsnämnden överlämnar ärendet till kommunstyrelsen.
3. Paragrafen justeras omedelbart.

Särskilt uttalande gjordes av vice ordföranden Karin Rågsjö (V) och ledamöterna Abdo Goriya m.fl. (S) *bilaga 1*.

Socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 17 september 2009 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen tillstyrker i huvudsak förslaget till ny skollag.

Det är positivt att möjligheten till annat språk än svenska inte begränsas till modersmålet eftersom det i vissa fall kan vara bättre för individen att lära sig läsa på ett annat språk.

Det är däremot synd att man i målen inte har tydligare fokus på arbetsmarknad och arbetsliv. Huvudmannen ska tillsammans med arbetsförmedlingen verka för att eleven ges möjligheter att öva det svenska språket i arbetslivet och att utbildning i svenska för invandrare ska kunna kombineras med aktiviteter som arbetslivsorientering, validering, praktik eller annan utbildning. Detta förutsätter att arbetsförmedlingen får nödvändiga resurser och tydliga direktiv.

Det är också positivt att en elev i utbildning i svenska för invandrare ska kunna få sina kunskaper och sin kompetens validerade. Ett problem är dock att begreppet validering har flera olika betydelser varför lagtexten kan missförstås. Förvaltningen uppfattar att det här handlar om s.k. ämnesvalidering, dvs. en bedömning av vad eleven redan kan i svenska för att eleven ska veta vad han/hon behöver lära sig för att nå målen.

Förvaltningen anser mot bakgrund av att utbildning i svenska för invandrare är en skolform – inte längre enbart ett instrument för introduktion – att förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen även ska ingå i kriterierna för att delta.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 17 september 2009

1. Utbildningsnämnden beslutar att som svar på remissen överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande samt därutöver anföra

Det är utmärkt att vi med den nya skollagen får en sammanhållen lagstiftning som även inbegriper frågor som för närvarande regleras genom en mängd olika förordningar. Vidare är det positivt att vi nu får en lagstiftning som så långt möjligt är lika för såväl kommunala som fristående skolor.

Några viktiga förslag som kan nämnas är att möjligheten att få befrielse från obligatorisk undervisning kraftigt begränsas, att blockbetyg och möjligheten att konkurranskomplettera sina betyg genom vuxenutbildningen tas bort, samt att rektor och lärare får ökade befogenheter att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero.

Bland sådant som borde uttryckas tydligare är att möjligheten att upprätthålla skolplikten måste skärpas. I dag är det för lätt att undandra sig skolplikten. Det måste finnas effektivare sanktioner mot brott mot skolplikten än vad det gör i dag. Det är ett kunskapsmässigt och socialt problem av stora mått för ett barn att inte vara i

skolan. Det behövs betydligt effektivare former för samverkan mellan skola och socialtjänst i dessa fall. Det bör också finnas en självanmälningsskyldighet även i skolan, liknande sjukvårdens "lex Maria".

2. Beslutet justeras omedelbart.

Reservation anfördes av vice ordföranden Roger Mogert m.fl. (S) och ledamoten Inger Stark (V), *bilaga 1*.

Reservation anfördes av Per Olsson (MP), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av vice ordföranden Roger Mogert m.fl. (S) och Inger Stark (V), *bilaga 1*.

Ersätтарыttrande gjordes av Helen Törnqvist (C), *bilaga 1*.

Utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 31 augusti 2009 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen finner det positivt förslaget till ny skollag innebär mer lika villkor genom att fristående skolor så långt som möjligt omfattas av samma regelverk som kommunala skolor.

Förslaget innebär att godkännande och tillsyn av förskolor även fortsättningsvis ska vara ett kommunalt ansvar. Detsamma gäller för de fritidshem som har annan huvudman, och inte är knutna till en fristående skola. Vad gäller förskolorna är detta motiverat med den organisation som idag råder. För fritidshemmen anser förvaltningen att en liknande reglering som för skola och förskoleklass bör införas, d.v.s. att även de fritidshem som inte är integrerade med en fristående grundskola ska omfattas av statlig tillsyn. Därmed skulle likvärdiga förutsättningar gälla för alla fritidshem.

Förvaltningen anser att det bör tydliggöras att dagbarnvårdare i familjedaghem, inklusive vuxna boende på familjedaghemets adress ska vara skyldiga att lämna registerutdrag, liksom motsvarande personer i annan pedagogisk verksamhet.

Placering i särskild undervisningsgrupp bör vara tidsbegränsad. Ett sådant beslut bör omprövas inför varje läsår.

20 § är ny och vidgar möjligheterna att ändra satta betyg då man här anger att det kan vara fråga om bedömningsunderlag som förbisetts eller att frånvaro vägts in på ett sätt som strider emot föreskrifter. En elev kan även åberopa nya omständigheter som hänför sig till tiden före betygssättningen. Man skriver även att det *normalt* inte finns någon ändringsskyldighet om det krävs ytterligare utredning. Det kan alltså föreligga fall där ytterligare utredning behöver göras. Nu förs möjligheten för elever att åberopa nya omständigheter in. Förvaltningen är tveksam till den utvidgning av skälen till att ändra satta betyg som utredningen föreslår och menar att skrivningen enligt 19 § "en uppenbar oriktighet till följd av ett skrivfel eller liknande förbiseende" är tillräcklig.

Förvaltningen ser det som angeläget att även de fristående skolornas och förskolornas verksamhet redovisas för att ge medborgarna en rimlig chans att göra jämförelser mellan de olika utbildningsanordnarna. För att kommunen ska kunna ge oberoende information till invånarna behöver det finnas en informationsskyldighet till kommunen från fristående skolor.

Bestämmelserna om skolskjuts behöver förtydligas. Enligt huvudregeln ska skolskjuts vara begränsad till resor till och från den skola som kommunen placerat eleven i. Enligt förvaltningens mening innebär detta att skolskjutsresor endast i undantagsfall omfattar resor till annan skola, kommunal eller fristående. Varje resa i sig är förknippad med organisatoris-

ka och ekonomiska konsekvenser.

Förhållandet/skillnaden mellan en fristående skola som specialiserar sin verksamhet för elever i behov av särskilt stöd och som förälder/elev väljer och en placering i särskild undervisningsgrupp med samma/likartad specialisering som ett myndighetsbeslut av rektor med möjlighet att överklaga behöver tydliggöras.

Förvaltningen anser att det av lagtexten bör framgå att den grundläggande vuxenutbildningen ska ge samma kunskapsnivå som motsvarande utbildning för ungdomar i grundskolan.

Det bör klart framgå vem som har ansvar för att utreda de barn, inom pedagogisk omsorg, som av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling.

Dagens lagstiftning innebär att kraven för godkännande är högre än kraven för att få behålla ett godkännande. Detta är inte rimligt. Förvaltningen anser därför att bestämmelserna i den nya skollagen ska utformas så att kriterierna för godkännande och återtagande av tillstånd är lika.

Förvaltningen vill lyfta fram behovet av att skydda allmännas medel från oseriösa huvudmän. Det är därför viktigt att 24 kap. 16 § också kan innebära att en kommun omedelbart kan upphöra med utbetalning av bidrag till huvudmän med skatteskulder, bristande betalningsvilja av skulder eller då misstanke utreds av åklagare om misstänkt skatte- och bokföringsbrott.

I skollagsberedningens text, underrubriken 24.6.7, står att tillfälligt verksamhetsförbud enbart kan göras om det är sannolikt att statliga åtgärder kommer vidtas. Förvaltningen bedömer att tillfälligt verksamhetsförbud också bör kunna beslutas om det är sannolikt att en kommun kommer att återkalla ett godkännande för en huvudman som bedriver förskola eller fritidshem där kommunen lämnat ett godkännande enligt den nya lagen. Förvaltningen anser att det är nödvändigt att i detta kapitel införa bestämmelser om eventuell tvångsförvaltning av verksamhet med en huvudman i konkurs.

Farsta stadsdelsnämnd

Farsta stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 17 september 2009

1. Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Omedelbar justering.

Gunnar Sandell m.fl. (s), Mats E P Lindqvist (mp) och Malin Larsson (v) anmälde att partierna lämnar ärendet utan eget ställningstagande.

Farsta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 15 augusti 2009 har i huvudsak följande lydelse.

Förslaget stärker och tydliggör förskolans roll i utbildningssystemet genom att den ges status av egen skolform samt tydligt reglerar vilket ansvar verksamhetens ledning och förskollärare har.

För Stockholms stad kommer förslaget gällande skyldighet att ta emot barn från annan kommun inom förskolan att påverka utformningen av dagens reglemente. Förslaget på gemensam ersättningsreglering till mottagande kommun för barn och elever inom förskola och skola är positivt.

Någon mottagarorganisation gällande anmälningsplikten för förskolechef eller rektor till huvudmannen finns inte idag. För förskolans del är trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling inte vanligt förekommande, men trots detta måste det finnas en tydlig organisation med personal som har rätt kompetens för att utreda anmälningarna.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 17 september 2009

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen från Kommunstyrelsen.

Särskilt uttalande gjordes av ledamoten Leif Larsson (v) *bilaga 1*.

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 3 september 2009 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är i huvudsak positiv till det nya skollagsförslaget, och det finns många skäl till att anpassa lagen till dagens villkor.

Delar i förslaget som förvaltningen tillstyrker är:

- att alla skolformer i så stor utsträckning som möjligt får gemensam reglering (mål och värdegrund)
- att reglerna gäller såväl kommunala och fristående skolor.
- att förskolan blir en egen skolform vilket förtydligar dess roll som det första steget i utbildningssystemet.
- en tydlig koppling till Barnkonventionen, att barnets bästa ska vara utgångspunkten i all utbildning.
- förtydligandet av ledningsansvaret inom enheterna inkl. behörighetskrav för förskolechefer.
- behörighet för förskollärare.
- fortbildningskrav, för att stärka kontinuerlig kvalitetsutveckling
- bestämmelser om lokaler och utrustning.

Norrmalms stadsdelsnämnd

Norrmalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 17 september 2009

1. Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Reservation anfördes av vice ordföranden Lars Arell m.fl. (S) och ledamoten Hans Enroth (V), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Yildiz Kafkas (MP), *bilaga 1*.

Norrmalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 3 juli 2009 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är positiv till utgångspunkten att kommunala och fristående skolor i så stor utsträckning som möjligt ska ha en gemensam reglering, den nya lagens tydliga koppling till Barnkonventionen och att man tydligare lagfäster en värdegrund för alla skolformer.

Vad gäller definitionerna av centrala begrepp är det bra att begreppet barn behålls inom

förskolan och att begreppet elev används i övriga skolformer. Det kan vara relevant att använda begreppet undervisning även i förskolan, såsom begreppet definieras i förslaget. Definitionen ligger i stort i linje med förskolans utforskande arbetssätt.

Behörighetskrav

Förvaltningen tycker att det är positivt att behörighetskraven för förskolechefer och rektorer är desamma.

Kvalitetsarbete och tillsyn

Det är bra att inspektionen förstärks och att det införs olika nivåer av sanktioner om huvudmannen inte lever upp till de formella kraven.

Annan pedagogisk verksamhet

Förvaltningen anser att begreppet medför en otydlighet i styrningen som inte ligger i linje med förslaget till en enhetlig reglering. I den nya skollagen föreslås en förstärkning av förskolans pedagogiska uppdrag och ett tydliggörande av förskolechefens och förskolläraernas ansvar, dessutom har åldern för allmän förskola sänkts. Att då införa begreppet pedagogisk omsorg, utan krav på att följa läroplanen och utan utbildnings- eller behörighetskrav på personal eller ledning, undergräver enligt förvaltningen målet om likvärdighet i utbildningen, där förskolan ses som det första steget i ett samlat utbildningssystem.

Omsorg under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds

Ambitionen att förtydliga regelverket kring omsorg på kvällar, nätter och helger är god. Dock kvarstår vissa oklarheter. Skrivningen ”att sträva efter att tillhandahålla omsorg” är fortfarande otydlig och det är svårt att tolka vilka krav som faktiskt ställs på huvudmannen.

RESERVATIONER M.M.

Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden

Särskilt uttalande gjordes av vice ordföranden Karin Rågsjö (V) och ledamöterna Abdo Goriya m.fl. (S) enligt följande

Vi beklagar att regeringen inte bjudit in oppositionen till överläggningar för att söka gemensamma lösningar för en skollag som håller över regeringsskiften. Skolorna måste få långsiktiga spelregler och arbetsro. Såväl vår regering under förra mandatperioden som de tidigare borgerliga regeringarna har haft en mycket öppnare inställning i sitt arbete.

Vi saknar i den nya skollagen förslag om att fördela resurser efter behov, så att alla elever ska kunna få det stöd de behöver. Detta vill vi reglera i lag. Vi vill att skolan ska ha som tydligt mål att utjämna skillnader och kompensera de barn som kommer från hem utan studietradition.

Utbildningsnämnden

Reservation anfördes av vice ordföranden Roger Mogert m.fl. (S) och ledamoten Inger Stark (V) enligt följande

reserverar sig mot nämndens beslut till förmån för förvaltningens förslag.

Reservation anfördes av Per Olsson (MP) enligt följande

1. att delvis besluta enligt förvaltningens förslag
2. och därutöver tillägga

Miljöpartiet ställer sig positiva till att förskolan föreslås bli en egen skolform, att fristående skolor och förskolor ska bli en del av skolväsendet och friskolorna ska rätta sig efter samma regelverk som kommunala skolor. Det är också positivt att Skolinspektionen ges möjlighet till skarpare sanktioner mot de huvudmän som missköter sig, att det införs rättigheter för den elev som behöver stöd och hjälp, att tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator inom elevhälsan säkras, liksom tillgång till studie- och yrkesvägledning och skolbibliotek. Dessutom är det bra att flexibel skolstart och omprövning av betyg inte avfärdats utan utreds vidare.

På vägen till en individualiserad skola där alla elever får möjlighet att nå sin fulla potential hade det också behövts bättre och mer långtgående förslag på fortsatta försök om slopad timplan. Vi vill att timplanen avskaffas och ersätts med ett regelverk motsvarande det som gäller för de skolor som deltar i timplaneförsöket.

Vi motsätter oss att det inte ska vara möjligt att komplettera sina betyg på Komvux för att exempelvis ha möjlighet att gå vidare till studier eller arbete. Detta kommer leda till att elever som presterar sämre kan sträva efter streck eller IG, och därmed en möjlighet att läsa upp betygen, istället för ett G som aldrig kan förbättras. Det är, precis som idén med merit poäng i vissa ämnen, något som får ej önskade konsekvenser. Möjligheten att bevilja undantag från tvånget att sätta betyg borde även gälla kommunala skolor.

Det är bra att rätten till utbildning stärks. Men rätten till utbildning är tredelad. Rätten till utbildning, rätten i utbildning och rätten genom utbildning. Förslaget till skollag missar de två senare delarna. Den borgerliga skolpolitiken har tydligt flyttat eleven till periferin och istället satt ämnet i centrum. Elevcentrerat lärande har ersatts med lärarcentrerad undervisning. Bristande resultat ska lösas med mer betyg och framförallt fler betygssteg. Men märkligt nog utan tydliga kriterier för alla betygssteg. Betygen ersätter samtal och förståelse för det egna lärandet. Detta är tydliga steg som gör att initiativkraft och engagemang försvinner från lärandet

och elevernas utveckling. Det saknas också en strategi för ökad modersmålsundervisning. Det bör vara en rättighet också i förskolan och såväl enskilda ämnen som i studiehandledningen.

Vidare att staten föreslår detaljstyrning av skolmaten och simundervisningen men inte förmår avveckla timplanerna och skjuter upp frågan om flexibel skolstart är olycksbådande. Skollagen tenderar också att utmåla skolan som en egen värld vilket är farligt. Så klart ska rådande diskrimineringslagar ange vad som är kränkande också i en skola och arbetsmiljölagen gäller när det kommer till arbetsmiljöfrågor. På samma sätt som Europakonventionen eller Barnkonventionen gäller också på skolans område. Det behövs inte särskilda skrivelser om det här utan hänvisning går alldeles utmärkt.

Vi vill också se möjligheter för lokala skolstyrelser med föräldrar eller elever i majoritet.

Skolan har två uppdrag; ett socialt och ett kunskapsuppdrag. Dessa är nära sammanflätande och beror på varandra för att kunna nås fullt ut. En meningsfull, begriplig och hanterbar skola är nödvändig för att detta ska hända.

Särskilt uttalande gjordes av vice ordföranden Roger Mogert m.fl. (S) och Inger Stark (V) enligt följande

Vi beklagar att regeringen inte bjudit in oppositionen till överläggningar för att söka gemensamma lösningar för en skollag som håller över regeringsskiften. Skolorna måste få långsiktiga spelregler och arbetsro. Såväl vår regering under förra mandatperioden som de tidigare borgerliga regeringarna har haft en mycket öppnare inställning i sitt arbete.

Många delar av förslaget härstammar från arbetet med skollagen under förra regeringen. Dit hör till exempel rätten att överklaga åtgärdsprogram, vilken stärker elevernas och föräldrarnas ställning.

Vi är dock kritiska till att regeringen helt stänger dörren för möjligheten att läsa in kunskaper efter gymnasiet. Vi avskaffade gräddfilen för dem som konkurrenskompletterar, komvuxplatser måste alltid först ges till dem som saknar fullständig utbildning. Men regeringen vill förbjuda att elever läser upp sina betyg på komvux, även om de inte tar platser från någon annan. En ytterligare återvändsgränd instiftas, istället för att öka platserna inom vuxenutbildningen.

Regeringen använder inte heller möjligheten att införa lika villkor för kommunala skolor och friskolor. Fristående skolor undantas från besparingar under innevarande verksamhetsår, varför vi ser en påtaglig risk att besparingarna i de kommunala skolorna kan bli mycket stora i ett svårt ekonomiskt läge. Friskolorna ska också få fortsätta att obegränsat kunna dela ut miljontals kronor till sina aktieägare och behöver inte ens följa timplanen. Vi vill ha lika villkor på riktigt, på alla områden.

Vi saknar vidare förslag om att fördela resurser efter behov, så att alla elever ska kunna få det stöd de behöver. Detta vill vi reglera i lag. Regeringen anger att kommunerna inte behöver erbjuda barnomsorg på obekvämt arbetstid, detta är vi starkt tveksamma till.

Våra krav på skollagen

1. Alla barn är olika – lika förutsättningar kräver olika resurser

Alla barn och ungdomar har rätt till kunskap och utbildning, oavsett social bakgrund. Alla barn och ungdomar har rätt att få kunskap så att de kan klara kommande studier och arbete. Lärande är en social process där samspelet mellan människor är avgörande. Barn och ungdomar lär sig genom meningsfulla samspel mellan vuxna och kamrater. Kunskap ser vi som något utöver faktakunskaper, det handlar om bildning i bred bemärkelse. Det största problemet med dagens skola är att alltför många elever inte får dessa breda kunskaper.

Vi vill att skolan ska ha som tydligt mål att utjämna skillnader och kompensera de barn som kommer från hem utan studietradition. Lika möjligheter kräver olika resurser. Vi vill ha nationellt styrande regler i skollagen som garanterar att resurserna i alla kommuner fördelas efter behov. Elever som inte når målen har rätt till stöd. Ett minsta antal undervisningstimmar ska garanteras. Lärares möjlighet att ”ordinera” stöd måste stärkas. Om åtgärdsprogram inte upprättas ska föräldrarna kunna överklaga detta. Elever ska också erbjudas stöd med läsläsning.

2. Blandad elevsammansättning

Vi vill att alla skolor oavsett huvudman ska vara skyldiga att sträva mot en socialt och kulturellt blandad elevsammansättning. Varje skola ska årligen redovisa vilka insatser och åtgärder som vidtagits för att nå målet. Vi ställer oss tveksamma till förslaget om färdighetsprov inom grundskolan. Skolan ska utveckla elevers talanger utifrån deras intressen och engagemang, inte ta dessa för givna och opåverkbara.

3. Skärpta kvalitetskrav

Alla skolor oavsett huvudman ska regelbundet kvalitetskontrolleras om de uppfyller målen. I sista hand ska en skola kunna stängas. Det handlar om kunskapsresultaten men också om tillgången på till exempel elevhälsa, skolbibliotek och näringsriktigt skolmat.

4. Lika regler kommunala och fristående skolor

Vi vill att alla skolor oavsett huvudman ska ha samma rättigheter och skyldigheter. Alla skolor ska följa samma skollag och samma nationella läroplan, kursplan, timplan och betygssystem.

Det ska gälla samma sekretess, öppenhet och meddelarskydd i alla skolor.

5. Behöriga lärare ska sätta betyg

Vi vill strama upp regelverket om behöriga lärare. Målet är att alla lärare i skolan ska vara behöriga. Vi vill att endast behöriga lärare ska få sätta betyg. Elever ska också ha rätt att få betyg omprövade (inte överklagade).

6. Nolltolerans mot mobbing och förstärk elevhälsan

Många barn och ungdomar mår inte bra. Världens säkert tuffaste lagstiftning mot mobbing och kränkningar i skolan måste bli än mer effektiv. Vi vill ha en översyn av lagen. Elevhälsan måste också få en bredare kompetens och en allt mer framträdande plats i skolan.

7. All undervisning ska vila på vetenskaplig grund

Alla barn och unga måste själv få välja religion och politisk inriktning. All undervisning ska vila på vetenskaplig grund och vara icke-konfessionell.

8. Lex Sara

Vi vill införa en "Lex Sara" för skolan där all skolpersonal oavsett huvudman ska vara skyldig att rapportera missförhållanden eller när läroplan eller värdegrund inte följs.

9. Självstyrande skolor

Vi vill öka möjligheterna för självstyrande skolor. Man ska inte tvingas starta en friskola för att förverkliga och utveckla nya pedagogiska idéer.

10. Garanterad vuxenutbildning

Vuxna som saknar gymnasiekompetens ska ha rätt att komplettera sin utbildning för att få grundläggande och särskild behörighet för högskolestudier.

11. 10-årig grundskola

Vi vill att förskoleklassen blir en del av en ny obligatorisk grundskola samtidigt som samverkan och samarbetet mellan personal i förskola och skola stärks.

12. Modersmålsstöd i förskolan

Förskolan ska vara en självklar del av skollagen. Den är det första steget i det livslånga lärandet. Även modersmålsundervisning i förskolan och omsorg på obekvämt arbetstid ska skrivas in i skollagen.

13. Arbetsro

Förslagen i skollagen andas unken 50-talsskola. Vi löser inte ordningsproblemen i skolan genom en återgång till forna tiders skola. Kvarsittning, skriftlig varning och kortare avstängning löser inga problem. Arbetsro i skolan får vi om eleverna känner arbetslust, har förtroende för de vuxna i skolan och känner att de ingår i ett socialt sammanhang.

Vi vill att det i skollagen skrivs in att alla skolor måste ha ordningsregler som stöd för lärarens arbete. Ordningsreglerna ska beslutas tillsammans på skolan och skrivas under av lärare, elever och föräldrar.

14. Tydliga befogenheter

Det ska tydligt framgå vilka rättigheter och skyldigheter som elever, lärare och skolledare har. Rollfördelningen mellan utbildningens huvudmän å ena sidan och lärare och skolledare å den andra ska vara tydlig.

15. Hållbara regler för etablering av fristående skolor

Vi ser stora risker med den helt fria etableringsrätten för friskolor som finns nu. När elevunderlaget viker finns en risk att friskolor går i konkurs och att de kommunala skolorna dräneras på resurser för utbildningen. Dessutom är det rimligt att det allmänna ska garantera tillgängligheten till en kommunal grundskola i varje geografiskt område. Därför är det också rimligt att kommunerna har möjlighet att säga nej till nyetablering av friskolor eller på annat vis begränsa den. En möjlig modell för det senare är att låta ett större antal ansökande konkurrera om ett fåtal tillstånd motsvarande det tillskott i utbildningsplatser som är rimligt. På så vis kan vi säkra ekonomin hos befintliga och tillkommande friskolor, samtidigt som vi garanterar mångfald och pedagogisk utveckling. Vidare vill vi att möjligheterna till vinstuttag ska begränsas från friskolor. Skattepengar avsatta för skola ska gå till en bättre utbildning för alla. Närhetsprincipen ska värnas.

Ersätтарыttrande gjordes av Helen Törnqvist (C) enligt följande

Om jag hade varit i beslutande ställning hade jag yrkat bifall till förslaget från (FP), (M) och (KD).

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av ledamoten Leif Larsson (v) enligt följande

Vi hänvisar till Vs remissvar i andra organ på skilda nivåer. En ny skollag är ett för omfattande dokument för att behandlas i ett avkortat förvaltnings svar som endast handlar om förskolan. Vi anser att förskolan ej kan behandlas lösryckt från skolsammanhanget. Skollagen måste ses i ett helhetsperspektiv.

Norrmalms stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av vice ordföranden Lars Arell m.fl. (S) och ledamoten Hans Enroth (V) enligt följande

att stadsdelsnämnden skulle ha beslutat överlämna remissen utan eget ställningstagande.

Särskilt uttalande gjordes av Yildiz Kafkas (MP) enligt följande

Miljöpartiet ställer sig positiva till att förskolan föreslås bli en egen skolform, att fristående skolor och förskolor ska bli en del av skolväsendet och friskolorna ska rätta sig efter samma regelverk som kommunala skolor. Det är också positivt att Skolinspektionen ges möjlighet till skarpa sanktioner mot de huvudmän som missköter sig, att det införs rättigheter för den elev som behöver stöd och hjälp, att tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator inom elevhälsan säkras, liksom tillgång till studie- och yrkesvägledning och skolbibliotek. Dessutom är det bra att flexibel skolstart och omprövning av betyg inte avfärdats utan utreds vidare.

På vägen till en individualiserad skola där alla elever får möjlighet att nå sin fulla potential hade det också behövts bättre och mer långtgående förslag på fortsatta försök om slopad timplan. Vi vill att timplanen avskaffas och ersätts med ett regelverk motsvarande det som gäller

för de skolor som deltar i timplaneförsöket.

Vi motsätter oss att det inte ska vara möjligt att komplettera sina betyg på Komvux för att exempelvis ha möjlighet att gå vidare till studier eller arbete. Detta kommer leda till att elever som presterar sämre kan sträva efter streck eller IG och därmed en möjlighet att läsa upp betygen, istället för ett G som aldrig kan förbättras. Det är, precis som idén med meritpoäng i vissa ämnen, något som får ej önskade konsekvenser. Möjligheten att bevilja undantag från tvånget att sätta betyg borde även gälla kommunala skolor.

Det är bra att rätten till utbildning stärks. Men rätten till utbildning är tredelad. Rätten till utbildning, rätten i utbildning och rätten genom utbildning. Förslaget till skollag missar de två senare delarna. Den borgerliga skolpolitiken har tydligt flyttat eleven till periferin och istället satt ämnet i centrum. Elevcentrerat lärande har ersatts med lärarcentrerad undervisning. Bristande resultat ska lösas med mer betyg och framförallt fler betygssteg. Men märkligt nog utan tydliga kriterier för alla betygssteg. Betygen ersätter samtal och förståelse för det egna lärandet. Detta är tydliga steg som gör att initiativkraft och engagemang försvinner från lärandet och elevernas utveckling. Det saknas också en strategi för ökad modersmålsundervisning. Det bör vara en rättighet också i förskolan och såväl i enskilda ämnen som i studiehandledningen.

Vidare att staten föreslår detaljstyrning av skolmaten och simundervisningen men inte förmår avveckla timplanerna och skjuter upp frågan om flexibel skolstart är olycksbådande. Skollagen tenderar också att utmåla skolan som en egen värld, vilket är farligt. Så klart ska rådande diskrimineringslagar ange vad som är kränkande också i en skola och arbetsmiljölagen gälla när det kommer till arbetsmiljöfrågor. På samma sätt som Europakonventionen eller Barnkonventionen gäller också på skolans område. Det behövs inte särskilda skrivelser om det här utan hänvisning går alldeles utmärkt.

Skolan har två uppdrag; ett socialt och ett kunskapsuppdrag. Dessa är nära sammanflätande och beror på varandra för att kunna nås fullt ut. En meningsfull, begriplig och hanterbar skola är nödvändig för att detta ska hända.